

Julglädje i Pålssonhusets tider - ofta tyvärr med förhinder

Av Per Ragnarson

Inför julen 2015 började käglingepojken Lars Kristiansen, nu vice ordförande i byns egnahemsförening, att undra över hur jular kan ha högtidlighållits och firats i det 200 år gamla Pålssonhuset. 200 jular!? Nej, huset var bostad i bara 110 år, därefter utdömt för både folk och få. Men frågan är intressant, även om det inte finns mycket av fakta direkt knutna till gården på ”Kjeglinge N:o 2”. Frågan måste vidgas till socknen med sockenkyrkan, familjer och verksamheter som fanns, i det sistnämnda fallet t.ex. handel och kommunikationer.

Tidigt 1800-tal

När enskiftet var klart i Käglinge 1806, började utflyttningen och då först med bostadsdelen. De gamla byggnaderna på ”Kjeglinge Bytompt” fick stå kvar och material återanvändes så långt möjligt. Man kan bara gissa att det nya huset togs i bruk omkring 1810. Vi vet inte av vilka, kanske någon av de bönder som var med och skrev under skifteshandlingarna.

Under det mesta av 1800-talet gällde självhushållning och byteshandel. Någon affär fanns inte i Käglinge förrän 1897, när järnvägarna hade öppnat nya möjligheter i byarna. Alltså gick man inte och köpte julklappar, man

tillverkade möjligen av hemspunnet garn, hemvävt tyg och av trä som förberetts för snickerier och kanske blivit över. Någon gårdfarihandlare kan ha passerat och utbudit varor för hushåll och sömnad.

Vi vet inte vilka som bodde i huset före 1826. Däremot är det nog rätt säkert hur julen högtidlighölls. Det bestämdes av kyrkan och den då gällande kyrkoplikten, en plikt som de flesta nog underkastade sig i värnads för det kristna budskapet om Jesus-barnet i krubban.

Men från 1827 känner vi personer, som skulle ha kunnat prägla julen i andakt både i kyrka och hem. Men allt blev tyvärr inte stjärnglitter, julerött och tindrande barnaögon. Käglinges och Pålssonhusets julhistoria är tyvärr ganska dyster, tidvis mycket sorglig. Men först lite allmänt om jul i slättbyarna. En källa är den Göinge-ättade kyrkoherden i Äspö församling, Nils Lovén, som under signaturen

”Nicolovius” har rapporterat till oss från 1700-talet i grannhäradet Skytts. En annan dokumentalist var Nils Månsson Mandelgren, han som i färg återgivit den skånska häradsdräkten med alla dess prydnader och som finns i Folklivsarkivet i Lund.

”Det fanns ingen så fattig koja, att man ej beredde sig på att någon stund ha glädjen som gäst”, skrev prästen Lovén. ”I alla förmögna hus bryggdes och bakades äfven för de fattigas räkning, och ingen var så girig att han ju inte var barmhärtig åtminstone om julen”. Bröd, fläsk, gryn, ett talgljus var produkter av självhushållet, som kunde påräknas. På julkvällen kunde några drängar få svara för klockringning från kyrkan occh när julen så var inringd, samlades man i hemmen till en måltid, då gärna klädda i högtidskläder, som i alla fall skulle på igen till julottan. Lovén såg även gåsstek och lutfisk och kakor på borden. Om prästen inte var där, höll husfadern julbön och det sjöngs psalmer.

Både Lovén och Mandelgren berättar om att det på Annandagen var tillåtet att upplåta ett icke uppvärmt sommarhus eller en loge till dans och lekar. Sådana utrymmen fanns inte på ”Kjeglinge N:o 2”, men kanske kunde man få vara med i någon granngård. Vad sjöngs och lektes? Ja, det är faktiskt så att dansvisor som är väl bekanta för oss lite äldre var med redan för över 200 år sedan:

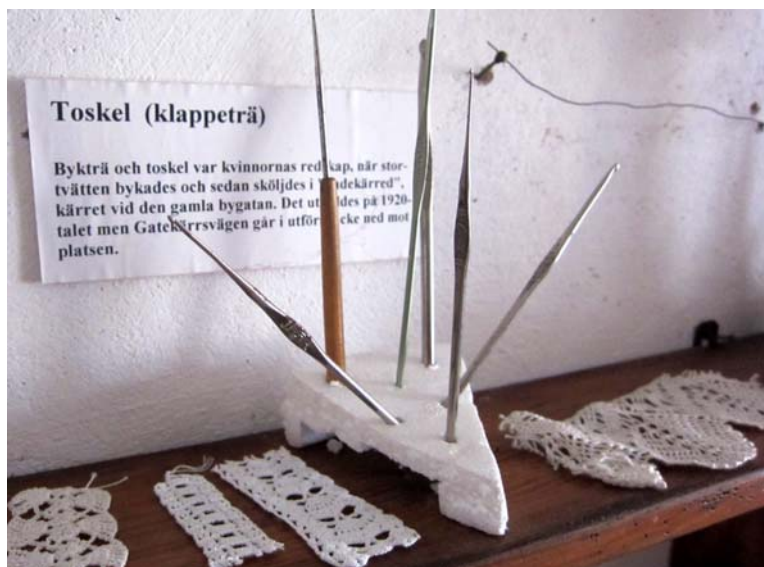
”Viljen I veta och viljen I förstå...”, ”Jungfrun hon går i dansen med röda gullband...”, ”Se, hvad jag fått i min hand, se hvad jag fått att skörda...” ”Hej tomtegubbar!” var också med, fast första raden fortsatte då enligt Lovén ”....slå nu i”. Glasen kom senare.

Mandelgrens berättelse har hämtat sitt stoff från Kullen-trakten, men skillnaderna var säkeret inte stora. Man slaktade i november, bryggde öl och brännvin i december. Ännu stördes den lagliga ”husbehovsbränningen” inte av någon nykterhetsapostel. Brännvin kunde t.o.m. ingå i lönen.

Om männen hade varit flitiga med att hugga ved eller torka torv, kunde det vara varmt och gott i stugorna, ifall inte kölden bet för hårt förstås. Mandelgren berättar om julgåvorna. ”Då alla voro samlade, kom mor och utdelade julgåfvorna, som för var och en utgjordes af en sur och en sötsur limpa och en söt kaka af en tums tjocklek. Far gaf drängen ett krus eller en flaska julbrännvin för att han skulle kunna utspisa sina vänner” (alltså inte kröka i sig allt själv, ändå lite av ett nykterhetslöfte). Även Mandelgren berättar om lek och dans, men vid gården i Käglinge fanns inte mycket plats för sådant, kanske kunde man få vara med i någon granngård. Någon jultomte nämns inte av Lovén eller Mandelgren.

Anders Grekos styvfar

Vi vet som sagt inte vilka den första familjen i Pålssonhuset var och hur livet tedde sig för dem. Från 1827 skulle vi möjligen kunna tala om ett familjeliv med Mårten Hansson (1799-1868) från Glostorp som husfar. Han flyttade in den 1 april det året tillsammans med Botilla, båda då i 25-årsåldern. Med henne fick han tre söner, Hans, Bengt och

Anders, men 1833 dog Botilla och en vecka därefter den sistfödde Anders. Året därpå tynade även Bengt bort. Med enbart småbarn kunde det inte bli någon barnupplevelse att berätta om. Mårten Hanssons sorgliga livshistoria började kanske med hur döden härjade i huset. Sökte han tröst i den flaska, som sedan skulle följa honom in i klammeri med fjärdings- och länsman?

Men Mårten gifte om sig 1836 med den 24 år unga änkan Karna Olsdotter, (1818-1843), som han nog kände från Glostorp. Hon hade med sig dottern Kersti, född 1828, och sonen Anders, född 1832, som vid soldatmönstring för rusthållaren Hans Pehrsson Båth skulle bli vår minnesgårds Anders Greko, samt tvååriga lillflickan Karna. Fyra barn i huset, Karna och Hans stora nog för att kanske med små förväntningar längta till jul.

Karna födde Bothilda, döpt efter den bortgångna. Det skedde faktiskt efter en längtan till jul som varade i hela nio månader. Ja, det blev en julafton 1836 i huset! Förhoppningsvis med någon jordegumma eller medsyster till hands. Det går att föreställa sig fyr i skorstensugnen och varmvatten på gång. Kanske hjälpte böner mot komplikationer, för mot sådana fanns inte mycket till hjälp. Tre år senare gav hon en ny liten Bengt åt Mårten Hansson. Två år gick, med två jular, som tyvärr ingen har berättat om. Till julen 1841 hade en liten Lars kommit den siste september. Julen 1842 passerade, kanske med en sjuk mor i huset, för i maj 1843 dog Karna Olsdotter. Mårten Hansson var åter änkeman, nu med sju barn i huset i åldrar mellan 14 och 2 år. Anders, Karnas påg från Glostorp, var nu en föräldralös tioåring, troligen utan större förväntningar på julfirande.

Den 21 april 1844 gifte Mårten sig för tredje gången, då med 21 år yngre Kerstena Petters Dotter från Lund, ett ”öä”-barn, vars mor fick den berömda läkarens tysta erkännande i form av visst ekonomiskt stöd. Enligt Gustaf Pålsson hade Kerstena uppenbart ärvt den mannens ovanligt krulliga hår. Två flickor föddes i Pålssonhuset, Gunila 1849 och Karna 1852. Därefter såldes huset och fick sin vindflöjel med ägarinitialerna ”OAS -MKD”, Ola Andersson och Margareta Knutsdotter.

Samma vår flyttade vår Anders, Nils Anderssons och Karna Olsdotters son från Glostorp, tillbaka dit till Hans Pehrsson Båth på Glostorp N:o 5, för Båth hade noterat att Anders hade blivit föräldralös och hans styvfar hade blivit ökad på bygden för superi och mycket otalt med både den världsliga och den kyrkliga rättvisan. Han hade visserligen försökt att försörja sig som lumphandlare, men prästen noterade honom som ”utfattig”. Mårten hamnade med Kerstena i det nybyggda fattighuset, som idag ligger så fint där vid Krumbby men håller tyst om vad som sitter i väggarna. Gustaf Pålsson besökte som tonåring tillsammans med mor Karolina änkan Kerstena och mindes den 90-åriga, krullhåriga gumman, som var född 1820 och levde till 1911. Hon kallades ”Mårtenhanskan”.

1800-talet byter skepnad

Från 1852 är gården alltså i nya händer, Ola Anderssons och Margareta Knutsdotters. Man kan säga att det var alldeles på tröskeln till en ny tid. Kockums hade börjat 1840 med tillverkningar som skulle mekanisera jordbruket, stambanan mot Stockholm började byggas och Anders Nilsson Greko, som hade varit en ung rusthållarsoldat, anställdes för jord- och stenarbetena i etapperna till Lund, Hästveda och Älmhult. Det betydde inkomster. Den 7 februari 1856 köpte Anders för 700 Riksdaler sin barndoms gård på ”Kjeglinge N :o 2” för att förverkliga drömmen

om att kunna bli sin egen bonde. Summan 700 riksdaler riksmünt år 1856 motsvarar betalning för lika lång arbetstid som 1 170 912 kronor i nutid.

Vi vet att Anders och Kersti Erlandsdotter förlorade två småbarn, som både fått namnet Nils, och fick behålla Karolina, som i sinom tid skulle bli mor till Gustaf Pålsson. Ett arbetsamt liv skulle vara från 1850-tal till 1910-tal. Nu började sakteliga även nya juletider. Men ingen tid mellan 1810 och 1856 kan vi ana som någon riktigt lycklig, barnvänlig jul. Julklappar, i varje fall som ”köbety”, var väl förbehållet rikemansbarn, som på slott och herrgårdar. I början av 1900-talet kunde Nordiska Museets intendent Brita Stjernswärd från sin barndoms skånska herrgårdsliv notera, att det kunde bli tre julklappar, en leksak, en barntidning och en nyttig, förmodligen mjuk, sak. I enklare hem kunde man bara hoppas på sådant som tillverkades i smyg hemma. Tomtedräkt? Knappast.

Anders, Kersti och kyrkan

Hur firades jul i gården under den tid då den var Anders Grekos och Kersti Erlandsdotters hem? Dottern Karolina, det enda barn av tre som de fick behålla, växte upp från 1864 till konfirmation 1877, varefter det förmodligen var dags att söka någon plats som lillpiga. Hon fick nog snart försörja sig själv, för det skulle dröja med giftermål. En bror Nils var redan död. Men nu fanns Karolina, född den 9 november och ett lindebarn i Jesubarnets juletid. Ingenting finns som antyder att familjen skulle ha drabbats av nya sorger. Men Karolina skulle få växa upp som ensam barn i familjen, för ännu en Nils skulle dö spädbarnsdöden.

Karolina fick troligen ta del i julfirandes, som i nästan allt hade de former som kyrkan bestämde. Att den i allt sådant så stränge Anders Greko skulle ha ordnat danslekar på gården förefaller osannolikt. Chansen fanns kanske hos någon jämnårig kamrat. Julen 1895 blev nog speciell i gården för i adventstid vigdes Karolina och Jöns Pålsson från Arrie N:o 23 (så stavad med ”h” i kyrkböckerna). Det kan vara den jul, som fick den ljusaste stämningen av alla i gården. Karolina var då 31 år gammal, men nästan jämnårige Jöns var en redig och nykter karl, som det kunde vara värt att vänta på. Julen 1897 kom att präglas av vad som väntades i nyårstid. På själva nyårsafton föddes Paul Gustaf och knappt ett par år senare hans lillebror Johan Sigfrid Kristian, han Sigfrid som skulle emigrera från ett faderskap, som lär ha tänts efter dans i Toarp.

För Anders Greko och Kersti Erlandsdotter blev det några stilla år i gården, nu med måg och barnbarn. Kanske blev det svårt med hälsan och tungt i gårdens skötsel. Med oro såg man julen 1899 fram emot ett nytt århundrade. Vad skulle kunna hända i det tjugonde århundradet efter Kristi födelse? Anders läste kanske högt ur ”Spegeln” om religionens bebådelse. Båda skulle slippa att åter höra om krig i den nära världen, som på 1870-talet.

Kyrkobesök 1902

Från året 1902 med den stora julstormen har Gustaf Pålsson skrivit barndomsminnen i tidskriften ”Byahornet” (nr 4:1995). Berättelsen handlar om ett kyrkobesök tillsammans med morfar Anders Greko och mormor Kersti Erlandsdotter en vanlig söndag, men den kan användas för att förstå även ett kyrkobesök i juletid. Julstormen orsakade kanske inte mässfall, men det var säkert glest med folk i bänkarna, för stormen var den värsta under 1900-talet. Gustaf fyllde fem år den kommande nyårsaftonen. Den som lärde känna Gustaf, förstod nog att han hade varit ett försigkommet barn, som nog hade ordning på sina intryck men också kunde komplettera dem från senare kyrkobesök.

SMHI har en statistik som visar att det var glest mellan vita jular på slätten. Snö noterades 1906, 1913-1915, 1917-1919, 1921 och 1923. Sen var det mest barmark in genom 1930-talet. Gustafs minne var alltså från ett år då kyrkfärden företogs med vagn efter den lurviga hästen "Krylla". Man för förstås den krumma vägen förbi Krumbly.

Anders tillät på söndagar inget annat arbete än det som djuren och annat liv krävde. Vilodagen skulle helgas. Söndagen började klockan fem. Mycket skulle göras i ladugården, innan det blev morgonkaffe med siktebröd och hemlagad korv. På sin brödskiva fick lille Gustaf sirap. Klockan 8 gick morfar ut på gårdstunet och lyssnade åt Glostorp till. Sen kom han in och rapporterade att det hade ringt "förstan". Så var det en vanlig söndag, men julottan kunde mormor Kersti kanske tvingas avstå ifrån, om något hade krånglat vid morgonmjölkningen. Familjen hade bestämda platser på bänk n:o 18 enligt "stodelningen", som anvisade en kyrkobänk till varje hemman (upphörde 1909).

En vanlig mässa kunde vara två timmar och Gustaf fick sova, bara han inte snarkade. Han berättar att Anders Greko gärna språkade med rusthållaren Hans Pehrsson Båth (1860-1945), när gudstjänsten avslutats med utgångspsalmen, Det var ju Båths far som tog sig han Anders, när man i Glostorp insåg att den lille pågen hade blivit föräldralös och hamnat i händerna på en försupen styvfar. Anders fick bli lilldräng och rekryterades sedan som soldat på Båths rusthåll, vilket blev början på en egen försörjning. Det fanns naturligtvis många att prata med i synnerhet efter julottan, även om man hade mötts kvällen innan till julbön. En liten titt i folkbokföringen för 115 år sedan anger några personer som kan ha spelat naturligt viktiga roller i socknens gemensamma liv och julfirande t.ex. kyrkvården hemmansägaren Per Enevallsson, lärarna Olof Sjögren och Per Norrman och de dugliga hantverkarna.

Gustaf hade som gammal mycket att berätta men nämnde aldrig något om "julklappar". Däremot frågade han under restaureringen efter en bok med fältprästen och senare biskopen Haquin Spegels predikningar. Den boken brukade Anders Greko ta fram efter söndagsmiddagen, om han tyckte att prästens predikan hade varit för ljummen. Spegel är i den svenska kyrkohistorien känd som Karl XI:s fältpräst och en vän av svavelosande förkunnelser. Hans tjänster i krig, bl.a. mot de uppstudsiga göingarna, belönades med utnämning till biskop 1679 och ärkebiskop 1711. Boken som Gustaf efterlyste återfanns efter hans död och finns i en vitrin i gårdens "stua".

Kersti Erlandsdotter dog några veckor före advent 1908, Anders Greko flyttade snart till dottern och mågen i Arrie. Åldern hade tagit ut sin rätt. Gården skulle få nytt folk.

Gården hyrs ut

Återigen var det strax före jul, den 25 november 1912, då dog den gamle rusthållssoldaten, järnvägsbyggaren och åbon Anders Nilsson Greko. Sannolikt skedde det hos dottern i Arrie. Därmed ärvde Karolina sina föräldrars gård och kunde fortsätta att hyra ut den. Då hade den unge husaren Gerhard Emmanuel Nilsson Holst från Södra Sallerup och Malmö garnisonsförsamling flyttat in med hustru och de första fem av en barnaskara som skulle bli sex, innan husets familjetragedi inträffade sent på kvällen den 7 april 1912. Kanske blev det sjätte barnets ankomst den 5 mars tungan på vågen för en arbetslös man, som kan ha sett både ekonomin och livet i becksvalt.

I Glostorps församlings dödbok för 1912 noterar prästen att "Sigrid Amanda, dotter till grofarbetaren Gerhard Emmanuel Nilsson Holst och h.h. Matilda Fredrika Persson å N:o 2

Utdrag ur 1912 års Döds- och Begravningsbok för Glostorps församling i Orre kontrakt, Län

Utdrag ur 1912 års Döds- och Begravningsbok för året närmast före ovanstående rödskoleår slutar med löpande årenummer:

Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken	Döds- och Begravningsboken
1	1 feb 12	Nils Harry son till Johan Hanna Sofia Nilsson skolebarn i Käglinge	80 20						
2	2 mar 25	Gerhard h.h. dotter till Elsa Nilsson i Käglinge	39 6/10						
3	3 apr 7	Sigrid Amanda, dotter till Gerhard Emmanuel Nilsson holst och h.h. Matilda Fredrika Persson i Käglinge	84 5/11						
4	4 apr 7	Gerhard Emmanuel Nilsson holst, grofarbetare i Käglinge	81 2/3						
5	5 apr 6	Helena Sofia Nilsson, hustru till byggningsmästaren Alfred Weinberg i Käglinge	81 7/4						

Käglinge...dödat

af sin fader medelst revolverskott" och att Gerhard tagit sitt liv med "revolverskott". Om detta skrevs med namns angivande i tidningar ända upp i Småland.

Att denna tragedi blev en chock i bygden antydde det som Anna Jönsson (1900-1999) hördes berätta vid en midsommargudstjänst vid Pålssonhuset. Hon hade gått omvägar förbi gården för det var ju en fyra år yngre skolkamrat i lilla Käglinge skola som hade dödat. Anna bodde i huset Käglingevägen 101 och som kom att betyda något speciellt för grannbarnet Lars Kristiansen, han som ställde frågan om jularna i Pålssonhuset. Julen 1912 bar säkert spår av det som hade hänt. Men kanske flyttade en ny familj in redan innan året gått till sitt slut.

Emigranthistoria

Sedan kom en tid med Anders Lindberg och Ester Kristensson Lang. De flyttade till ett nu rivet hus vid Källstorpsvägen troligen någon gång under 1921 och emigrerade 1923. Detta ger början på den "Lindberg Story", som firades med USA-besök i juli-augusti 2015.

Vilket år som Käglinge-paret Anders Lindberg och Ester Kristensson Lang flyttade in är inte känt, men en sommardag 1987, när gården var restaurerad, kom den då 71-åriga svenskamerikanen Nils Alton Lindberg från Jamestown N.Y. På Sverige-besök, tog släktingar med sig till Käglinge och vägrade åka därifrån förrän han hade fått komma in i det så vackert strätäckta huset där vid landsvägen. När jag som tjänstgörande visningsguide frågade varför, svarade Alton rappt till min häpnad: "B'cause I was born there!"

Här i huset hade alltså fötts en emigrant, om vilken och vars familj Gustaf Pålsson aldrig hade nämnt något. Ändå var Altons föräldrar födda i Käglinge i familjer som var välkända för Gustaf. Han t.o. m. mindes Altons farfar Johan Lindberg, kommen från Skarhult. Men att familjen Lindberg hade bott i huset, nämnde han aldrig. Alton reste hem, hörde av sig strax före jul under flera år och då med frågor om "the old house", det gamla huset som hade

"återuppstått" och blivit honom kärt. Han postade dollarsedlar som julklappar till huset. När så inget hördes ifrån honom, kunde man anta att han hade blivit för gammal, kanske sjuk, kanske var död. Men inför julen 2013 sökte hans son Bob kontakt via e-post. När det lyckades och han hade berättat för sin far, kunde vi härifrån fråga vad som hade hänt med Alton. Svaret blev att han den 26 mars 2014 skulle fylla 98 år och att han trivdes bra på ett äldreboende.

I nekrologer som skrevs i USA efter Altons bortgång omvittnades hans starka religiösa engagemang, nedärvt från föräldrarna. Det tyder på att Bibeln, Katekesen och Haquin Spegels predikningar liksom kyrkans mässor, vesprar och helger till stor del styrde livet. Den forne husaren Andrew Lindberg levde, med stort intresse för hästar och hästsport, tills han blev 106 år gammal.

Den 14 september lämnade Alton efter en kort sjukhusvistelse jordelivet 98 och ett halvt år gammal. Enligt hans dotter Nancy hade han två saker att prata om på dödsbädden, den kära hädangångna hustrun Myra och Käglinge med "the old house". Han pratade inte gärna om att han var med som marinsoldat vid invasionen i Normandie 1945.

I skiftet juli-augusti 2015 kom Nancy och Bob med make och maka på besök och Käglinge Egnahemsförening kunde flagga svenskamerikanskt för dem och för deras släktvärdar, Käglinge-borna Ingmar och Ann-Christine Lindberg. För Nancy väntade vid hemkomsten träffar i skandinaviska emigrantkretsar, där hon skulle berätta om besöket. Kontakterna över Atlanten består.

Åren 1924 till 1930 var gården åtminstone tidvis bostad för Gustaf Pålsson och Alma Sköld (1901-1976), där de fick dottern Kerstin (1921-1947), gift 1943 med trädgårdsarbetaren Gotthard Sahlin (1920-2010) från Södra Sallerup. Gustaf och Alma skildes 1962. De första åren av 1920-talet kan det ha varit julstämning i gården, inte minst med tanke på Almas stora familje- och släktkrets med bl.a. fadern Nils Petter Sköld (1866-1958), som hade varit riksdagsman och brodern Per Edvin (1891-1972), som skulle bli ett mäktigt statsråd.

Julhandel

Hade det då köpts några julklappar eller något annat speciellt till jul? Innan den kurviga (krumma) avtagsvägen mot Glostorps kyrka, nu feldöpt till Krombyvägen, hade C.A. Christensson sedan 1904 sin affär, övertagen efter byns förste handlare Johan Anton Svensson (senare Buredals). Den bok för de första åren av 1900-talet, i vilken handlaren skrev upp köp, som skulle betalas senare, finns i Pålssonhuset, skänkt av Christofferssons barnbarn Nancy Andersson. Några noteringar för berätta lite om både helg och söcken. Till jul var det vanligt att man handlade ullgarn att sticka varma plagg av, kaffe – kanske rentav äkta – och "ett halft dussin apelsiner". Kaffet var till vardags "intubi". Det handlade om färdiga kaffesurrogat, ofta en blandning av flera olika produkter. Blandningarna gick under namn som "intubikaffe". Kunde även kallas "homeopatiskt hälsokaffe", förmodligen för att cikoria ingick. Lite bättre blandningar, med en andel äkta kaffe, fanns under namn som "elfvakaffe" och "hushållskaffe".

11	Seng	
"	Kakor	30
"	1 buk ansjovis	35
"	karameller	5
14	Fru Halst	
	1 kg. Soder	59

Alla skrev inte upp, så det kan ha handlats mycket annat än vad som syns i skrivoppboken. Christoffersson hade allt från träbonnar till skjortknappar och häktor, från puder(socker) till

saltlånga (lutfisk). Muraren bunkrade snus dagen före julafton och köpte 6½ kg lutfisk. Lärarinnan gick hem med 5 kg "BB", vilket betydde bruna bönor, inte julmat precis. Inför julen 1905 handlade Gustaf Pålssons far Jöns julljus och det finns tecken på att julgran kunde kläs i ett och annat hem. Inköp av tyg, domestik, garn, tråd, häktor, nålar antyder en kvinnlig julklappsslöjd. Manligt slöjdande för samma ändamål kan inte spåras i handlarens sortiment för åren 1904-1907, men det fanns trä i skogsdungar och somt blev över när det snickrades. Skulle det bli snö, kunde både "qvast" och skyffel inhandlas. Man handlade till livets nödtorft och mycket hann inte ändras därvidlag förrän ett världskrig med ransonerings brot ut.

Det sitter i väggarna

Under 2015 har Sveriges Television sänt historiska program under rubriken "Det sitter i väggarna". Så sant det är. Så många lyckligt barntindrande jular finns tyvärr inte att redovisa, men det som finns hade vi aldrig fått veta, om vi inte hade dristat oss att under åren 1985-1987 restaurera den lilla gården alldeles strax "söder om landsvägen".

Landttrucker från Jämsbo		
24	½ kg säpa	2.0
"	rågskorpor	2.5
Langs		
29	ett halvt kg kaffe	1.00
"	ett do maskinsocker	67
"	" " puder	59
"	ett kg snus	2.00

Strax före jul 1904 köpte takläggaren och postamannen Nils Kristensson Lang ansjovis och karameller hos handlaren Carl Alfred Christoffersson, vid Käglinges södra utfart. Lang blev svärfar till emigranten Anders (Andrew) Lindberg. Samma dag handlade Jöns Pålsson säpa och rågskorpor och Lang kaffe, maskinsocker (troligen strösocker, annars gällde sockertoppar), puder (d.v.s. pudersocker) och snus.

Fattiggården		
21	1 lb altika	15
"	1" fint salt	6
"	1 tång tvål	25
"	1 kg Målarmjöl	40
"	1" kaffepapper	35
"	1" soda	8
"	2" kaffepapper	50
"	1 pko ffis	60
"	1 kg vit	150
"	5" kaffe	7.00
"	5" puder	2.75
"	5" äster	1.50
"	5" Risgrön	1.50
"	1 pko Eldon	10

Även
Fattiggården
behövde
julhandla.

Gerhard Holst		
22	1 fint bröd	
23	Kakor	
24	1 par byxhängslen	1
27	2.2 kg catelänge	1
28	1 pr. 1 fint bröd	
"	3 kg kaffe	
"	½ kg smör	1
"	½" Bitsocker	
"	2 lb fetogen	
Olof Larsson		
30	½ kg Macaroni	
"	1 kg cacao	
"	1" Stärkelse	
"	1 pko Eldon	
"	½ kg hal kanel	

Den 22 december 1907 var den senare så olycklige Gerhard Holst i affären och handlade samtidigt med Olof Larsson från Käglinge N:o 12, mannen som Alton Lindberg mindes från barnåren i Käglinge och som blev över 100 år gammal.